

2337 2den Beh. af Finantsloov. f. Finantsaaret

fra 1ste April 1870 til 31te Marts 1871.

2338

Men dette er dog ikke en Bebrejdelse, som man kan overføre paa Høiskolerne i Almindelighed, eller Noget, som man kan rette som en Beskyldning imod det Princip, der har baaret dem frem. Enhver Ting kan jo misbruges i uheldige Retninger. — Det forekommer mig isørigt ikke, naar man da ikke lægger altfor Meget ind i Ordene i Forslaget under Nr. 7, navnlig med Hensyn til, at der dert kræves paavist en Skoleplan, at der i det nævnte Forslag ligger nogen ubillig Fordring fra Statens Side, forsaavidt den vedkommende Skole jo nemlig ønsker Bidrag af det Beløb, som Staten giver til det paagældende Formaal. Det ærede 1ste Medlem for 6te Kred (Wlong) talte om, at disse Skoler skulde være til Bækkelse og ikke skulde gaae ud paa at meddele Kundskaber. Sa, man hører jo meget tale om Begrebets Bækkelse i vore Dage, og Bækkelsen er vel ogsaa en væsentlig Betingelse for, at Kundskaberne skulde kunne tilegnes med Nytte, men jeg troer dog, som den ærede Minister ogsaa bemærkede, at de to Ting maae gaae noget jevnfides. Naar man betragter Stillingen, som den virkelig er, og naar man erindrer, at man her bevæger sig paa den flade Mark og blandt Almuen, som jo udgjør dem, der besøge Høiskolerne, saa maa jeg sige, at det, naar Eleven er nogenlunde vel forberedt fra Almueskolen og isørigt har naturligt Begavelse, er ikke saa Lidt endda, som en Mand i en Alder af 17 til 20 Aar kan tilegne sig i 6 Maaneder, forudsat da, at Tiden benyttes med Omhu haade fra hans egen og fra Lærerens Side. (Chr. Rasmussen: 3 12 Maaneder!). Sa, det er ikke alle Skoler, der, som det ærede Medlem nævnte, have Curfus paa 12 Maaneder; det er en Undtagelse, naar det er saa, men det er jo saameget desto bedre. Men vil man derimod udelukkende lægge Bægt paa „Bækkelse“, ja hvad er saa egentlig det? Man kan fortælle Historier, som nærmest passe for Døren i Ammestuen, og saa kalde det at fremkalde Bækkelse, og man kan lære Eleverne

Sange, henregnende det til Bækkelsen, og lægge saamegen Bægt derpaa, som om det var Dpgaven at gaae syngende igjennem Livet. Men jeg maa høiligt betvivle, at det er den Slags Bækkelse, som giver et sundt og ubildet Syn paa Livet. Er en Lærer istand til at meddele en grundig Undervisning og at give Oplysning og Belæring, saa vil han ogsaa være istand til, naar han da har Clever for sig, der ere modtagelige, at bibringe dem den Bækkelse, som er nødvendig, for at de skulde tilegne sig det Lærte og fordste det saaledes, at de kunne gjøre Anvendelse deraf i Livet. — Seg vil sige, at jeg med Hensyn til de Penge, som vi have udgivet til Høiskolerne, er enig med de Herrer, som mene, at det Udbytte, som vi have faaet for disse Penge, vistnok rigelig svarer til det udgivne Beløb. Der er altsaa fra mit Standpunkt ikke Spørgsmaal om, at man skulde indskrænke dette Beløb; men derimod forekommer det mig, at der vel kunde være Spørgsmaal, om man ikke kunde faae noget mere Udbytte af de paagældende Penge ved at give dem en noget anden Anvendelse i det samme Diemed. Og jeg vilde da navnlig ansee det Diemed, der er omhandlet under Udgiftspost 18 b under Sorø Academi, nemlig at fremhjælpe begavede, men usormuende unge Menneffer til at staffe sig saadanne Kundskaber, som de ikke uden Understøttelse ville være istand til at forstaffe sig, for at være særlig hensigtsmæssigt i sin Almindelighed. Just derved ville Folkehøiskolerne komme til at svare til deres Navn, idet de Usormuende sættes istand til at kunne følge med, og der er vistnok ingen Grund for Staten til at understøtte velhavende Gaardmandssønner til at kunne tilbringe nogen Tid billig paa en Folkehøiskole. Jeg troer, at det efter de Kjendsgjerninger, som nu ligge for, er udenfor al Tvivl, at en ikke ringe Deel af Gaardmandsklassen er kommen til at indsee Oplysnings Betydning i den Grad, at de vel ville være villige til at bringe det Offer, som deres Sønners Ophold paa en Folkehøiskole